

НАЦІОНАЛЬНА РАДА З ПИТАНЬ ПРОТИДІЇ ТУБЕРКУЛЬОЗУ ТА ВІЛ-ІНФЕКЦІЇ/СНІДУ

ПРОТОКОЛ

онлайн-засідання Національної ради з питань протидії туберкульозу та ВІЛ-інфекції/СНІДУ

м. Київ

20 березня 2025 р.

Головував:

заступник Міністра охорони здоров'я – головний державний санітарний лікар України,
голова Секретаріату Національної ради з питань протидії туберкульозу та ВІЛ-
інфекції/СНІДУ КУЗІН І. В.

Присутні: члени Національної ради з питань протидії туберкульозу та ВІЛ-
інфекції/СНІДУ та особи, які їх замінюють:

БУЛАХ Д. В., ГВОЗДЕЦЬКА О. М., ДИМАРЕЦЬКИЙ О. Ю., ЖУК О. Ю.,
ЗАГРЕБЕЛЬНИЙ О. С., ІОНАШКУ Г., ІСЛАМ З., КІПКА Д. О.,
КЛИМЕНКО О. А., КОЛОБРОДОВА О. В., КОНОНЕНКО В. І.,
КУВШИНОВА Є. В., ЛИТВИНЕНКО Н. А., ЛИХОТОП Р. Й.,
МОРГУН С. О., ПОГОРІЛА М. В., РОЗЕНКО П. В., СИМОНЕНКО В. Є.,
СТРИЖАК О. В., ТОЛСТАНОВ О. К., ФАМІЛЬЄВА Ю. С., ФІЦАЙЛО С. С.,
ЧЕРНИШЕВ А. В., ЧЕСНОВ А. В., ШЕВЧЕНКО П. В.,
ШЕРЕМБЕЙ Д. О.

зацікавлені особи, делеговані та запрошені:

БАДАЙ Д. С., БАСАРАБ Я. О., БІЛАК-ЛУК'ЯНЧУК В., БОНДАРЕНКО Д.,
БУРДА Т., ВИШНЕВСЬКА М. О., ВОСКРЕСЕНСЬКА О., ГАРЦ І. В.,
ГЕТЬМАН Л. І., ГОРБАТЬКО Є., ГРИЦЕНКО В., ДЕНИСЕНКО Д.,
ДУРДИКУЛІЄВА Н. І., ЄЛЕНЄВА І. І., ЖУК А., ЗЛОБИНЕЦЬ М. В.,
КАНЦУРАК В. В., КИРИЧОК О. М., КОВАЛЬ Г., КОРБАКОВ С.,
КОРОЄВА І. М., КРАВЕЦЬ Л. П., КРИВОРУК А., КУРПТА В. І.,
ЛЕБЕДЬ Т., ЛЕБЛАН М., ЛЕВАНДОВСЬКА Ю., ЛЕГКОВ В.,
ЛЕГКОСТУП Л., ЛИС Б., МАРЧУК А., МЕДВЕДСЬКА О., МИРОНЮК С. О.,
МОШАК Т., МОШКОВСЬКА І., ОЛИМ М., ПАВЛЕНКО О.,
ПЕРЕПІЧКА В., ПЕТРЕНКО Д., ПОДОЛЬЧАК Н. В., ПРИЛЕПІНА Л.,
РИБЧУК Л., РОВІНСЬКИЙ М., РУДЕНЬКА Є., САВЧЕНКО Н.,
САЗОНОВА Я. О., САКАЛЬСЬКА О. П., САЛАБАЙ Н. В.,
СЕВРЮКОВА А., СЕМЕНОВА О., СИЛА О., СІВОЗДРАВ О.,
СМИРНОВ П. Л., СОЛІНА Н., СТОЛЯРЧУК Л., ТИЛІНА Л., ТРИКУЛЬ О.,
ФЛЕЙТЕЛОТ Е., ХАНЮКОВ Є. В., ШЕВЧЕНКО Д., ШЕРЕМЕТ С. П.,
ШЕРСТЮК О., ЩЕРБА О.

Про результати розгляду питань порядку денного онлайн-засідання Національної ради з питань протидії туберкульозу та ВІЛ-інфекції/СНІДУ

1. Інформацію заступника Міністра охорони здоров'я – головного державного
санітарного лікаря України, голови Секретаріату Національної ради з питань протидії

туберкульозу та ВІЛ-інфекції/СНІДу (далі – Національна рада) КУЗІНА І. В. про зміни у персональному складі Національної ради, головні події та результати роботи Національної ради та її робочих органів у першому кварталі 2025 року, необхідність керуватися Положенням про політику врегулювання конфлікту інтересів під час голосування членами Національної ради з питань порядку денного взяти до відома.

Погодити запропонований проєкт [порядку денного](#) засідання Національної ради, доповнивши його у «Різному» інформацією голови Представництва Об'єднаної програми Організації Об'єднаних Націй з ВІЛ/СНІД (ЮНЕЙДС) в Україні, членкині Національної ради Габрієли ІОНАШКУ з анонсом про початок консультацій щодо розробки нової глобальної стратегії з подолання ВІЛ до 2030 року.

2. За результатами заслуховування інформації заступника Міністра охорони здоров'я – головного державного санітарного лікаря України, голови Секретаріату Національної ради з питань протидії туберкульозу та ВІЛ-інфекції/СНІД [КУЗІНА І. В.](#) про організаційні питання для забезпечення ефективної роботи Національної ради як консультативно-дорадчого органу Кабінету Міністрів України та координатора програм Глобального фонду в Україні вирішили:

інформацію про [звіт роботи Національної ради](#), стан [виконання її рішень](#) та плану роботи за 2024 рік взяти до відома;

затвердити план роботи Національної ради на 2025 рік, що [додається](#), який був погоджений у ході розширеного засідання Комітету з програмних питань 25 лютого 2025 року;

доручити Секретаріату Національної ради забезпечити оприлюднення на сайті Міністерства охорони здоров'я України (далі – МОЗ) та надсилання в Кабінет Міністрів України звіту роботи Національної ради за 2024 рік та плану її роботи на 2025 рік.

3. Інформацію тимчасово виконуючого обов'язки начальника Центрального санітарно-епідеміологічного управління Командування Медичних сил Збройних Сил України, полковника медичної служби [МОРГУНА С. О.](#) та виконуючого обов'язки начальника центру превентивної медицини Державної установи «Головний медичний клінічний центр Міністерства внутрішніх справ України» [КОНОНЕНКА В. І.](#) про стан організації профілактики, діагностики та лікування туберкульозу (далі – ТБ) в Збройних Силах України та Національній гвардії України, наявного алгоритму тестування, маршрутизації та перенаправлення пацієнтів у Збройних Силах України до антиретровірусної терапії (далі – АРТ), замісної підтримувальної терапії (далі – ЗПТ) та послуг профілактики (зокрема доконтактної профілактики ВІЛ) та про потреби Міністерства оборони України щодо контролю епідемій ВІЛ та ТБ взяти до відома.

З метою покращення доступу військовослужбовців Збройних Сил України до лікування ВІЛ-інфекції та лікування залежності від опіоїдів/отримання ЗПТ рекомендувати Міністерству оборони України (далі – МО) затвердити та оприлюднити відповідний наказ «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо забезпечення амбулаторної медичної допомоги при хронічних захворюваннях для

військовослужбовців сил безпеки і оборони під час мобілізації, на особливий період», проєкт якого розроблений Департаментом охорони здоров'я МО.

Рекомендувати міжнародним організаціям та іншим партнерам з розвитку при плануванні/переплануванні проєктів міжнародної технічної допомоги врахувати нагальну потребу МО в лабораторному обладнанні для контролю донорської крові та забезпечення її безпечності, що [додається](#).

Погодити пропозиції щодо підготовки та подання до МОЗ проєктів змін до:

- наказу МОЗ від 09.03.2021 № 406 «Про затвердження Порядку епідеміологічного нагляду за туберкульозом та Зміни до критеріїв, за якими визначаються випадки інфекційних та паразитарних захворювань, які підлягають реєстрації» щодо дій фахівців закладів охорони здоров'я (далі – ЗОЗ) Міністерства внутрішніх справ України (далі – МВС), з чітким розмежуванням функцій між Центром превентивної медицини МВС (далі – ЦПМ) та ЗОЗ МВС, у т.ч. ЗОЗ Національної гвардії України;

- додатку 7 Стандартів медичної допомоги «Туберкульоз», затверджених наказом МОЗ від 08.11.2023 № 102 щодо внесення до групи підвищеного ризику розвитку ТБ військовослужбовців, які брали участь у бойових діях та звільнені з військової служби, у т. ч. за мобілізацією.

З метою підвищення якості надання медичної допомоги, забезпечення своєчасного збору, зберігання, обліку даних для ефективного епідеміологічного та клінічного моніторингу поширення соціально значущих хвороб, в тому числі ВІЛ та ТБ серед військовослужбовців Національної гвардії України, особового складу Збройних Сил України рекомендувати ДУ «Центр громадського здоров'я МОЗ України» (далі – ЦГЗ) спільно з ЦПМ та Командуванням Медичних сил Збройних сил України вжити заходи для забезпечення доступу лікарям-епідеміологам та лікарям ЗОЗ МВС та ЗОЗ МО (осіб визначених наказом) до електронної інформаційної системи «Моніторинг соціально значущих хвороб» та поінформувати Національну раду про результати вжитих заходів

до 1 липня 2025 року.

З метою збільшення настороги лікарів ЦПМ, ЗОЗ МВС та ЗОЗ Національної гвардії України щодо туберкульозу, у т. ч. щодо динамічного спостереження за контактними особами та з питань призначення профілактичного лікування туберкульозної інфекції, а також формування прихильності та відповідальності військовослужбовців Національної гвардії України до профілактики туберкульозу, насамперед до своєчасного проходження профілактичних обстежень та отримання профілактичного лікування туберкульозу, рекомендувати ЦПМ за сприяння ЦГЗ напрацювати план інформаційно-методичних заходів, включаючи відповідні тренінги, онлайн-вебінари, поширення інформаційних матеріалів тощо

до 1 липня 2025 року.

Рекомендувати МВС вжити відповідні організаційні заходи для впровадження у ЗОЗ МВС застосування швидкого молекулярно-генетичного тесту GeneXpert.

4. За результатами заслуховування та обговорення інформації заступниці Генерального директора ЦГЗ, членкині Національної ради [ГВОЗДЕЦЬКОЇ О.М.](#),

директорки програм та проєктів благодійної організації «Всеукраїнська мережа людей, які живуть з ВІЛ/СНІД» [КИРИЧОК О. М.](#) та заступника виконавчого директора міжнародного благодійного фонду «Альянс громадського здоров'я» [СМИРНОВА П. Л.](#) про стан виконання рішень Національної ради від 31 жовтня 2024 року (із урахуванням призупинення фінансування програм USAID) щодо розподілу закупівель між основними реципієнтами грантів Глобального фонду і за кошти державного бюджету та формування в рамках програми Глобального фонду дев'ятимісячного буферного запасу за основними напрямками (АРТ, ЗПТ, діагностика ВІЛ, ТБ, вірусне навантаження, СД4, CrAg, LAM тощо) з дотриманням принципів прозорості та відкритості; погодження з Глобальним фондом перерозподілу економії за результатами реалізації грантів у 2024 року та погодження бюджетів грантів на 2025 рік, у т.ч. перерозподілу економії коштів в програмі Глобального фонду для дооснащення сайтів ЗПТ в установах ДКВС України з метою виконання ліцензійних умов для їх відкриття; виконання заходів із забезпечення недискримінаційних кваліфікаційних вимог до всіх учасників процедури відкритих торгів на закупівлю послуг з профілактики ВІЛ серед представників груп підвищеного ризику щодо інфікування ВІЛ, послуг з догляду і підтримки людей, які живуть з ВІЛ, та послуг медико-психосоціального супроводу пацієнтів з чутливим та мультирезистентним туберкульозом; звіту з аналізом вивчених уроків та основних факторів, які вплинули на рішення про перенесення Конференції донорів, а також з пропозиціями щодо стратегії її підготовки у 2025 році та можливого перегляду окремої умови грантових угод з Глобальним фондом на 2024–2026 роки щодо проведення щорічної Конференції донорів вирішили:

вважати виконаними заходи щодо розподілу закупівель між основними реципієнтами грантів Глобального фонду і за кошти державного бюджету та формування в рамках програми Глобального фонду дев'ятимісячного буферного запасу за основними напрямками (АРТ, ЗПТ, діагностика ВІЛ, ТБ, вірусне навантаження, СД4, CrAg, LAM тощо) з дотриманням принципів прозорості та відкритості та погодження з Глобальним фондом перерозподілу економії за результатами реалізації грантів у 2024 року та погодження бюджетів грантів на 2025 рік, у т.ч. перерозподілу економії коштів в програмі Глобального фонду для дооснащення сайтів ЗПТ в установах ДКВС України з метою виконання ліцензійних умов для їх відкриття;

погодити пропозиції основних реципієнтів щодо вжиття заходів для уникнення/пом'якшення основних ризиків для програм у сфері ВІЛ та ТБ через призупинення фінансування USAID, зокрема щодо:

- звернення основних реципієнтів до Глобального фонду для погодження можливості використання бюджетів 2026 року у 2025 році для закупівлі препаратів для ДКП та тестів, а також перерозподілу економій в рамках поточного бюджету ЦГЗ для покриття потреб 2025 року (швидкі тести для ДКП, препарати АРТ);

- організації та проведення після остаточного погодження з Глобальним фондом закупівлі у 2025 році за кошти бюджету 2026 року препаратів для ДКП та LAM-тестів в рамках бюджету ЦГЗ, а також швидких тестів в рамках бюджету МБФ «Альянс громадського здоров'я»;

- визначення забезпечення АРТ та товарно-матеріальними цінностями (ТМЦ) для профілактичних програм в 2026 році як критичної потреби країни через мобілізацією міжнародної донорської спільноти та/або в рамках розподілу економій поточних

грантів основних реципієнтів.

погодити пропозиції основних реципієнтів щодо вжиття додаткових заходів із забезпечення недискримінаційних кваліфікаційних вимог до всіх учасників процедури відкритих торгів на закупівлю послуг з профілактики ВІЛ серед представників груп підвищеного ризику щодо інфікування ВІЛ, послуг з догляду і підтримки людей, які живуть з ВІЛ, та послуг медико-психосоціального супроводу пацієнтів з чутливим та мультирезистентним туберкульозом, а саме – приведення у відповідність до постанови Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2025 року № 189 підзаконних нормативно-правових актів, зокрема:

- наказу МОЗ від 20 лютого 2024 року № 288 «Про затвердження Порядку надання послуг з профілактики ВІЛ серед представників деяких ключових груп щодо інфікування ВІЛ»;
- наказу МОЗ від 26 січня 2024 року № 140 «Про затвердження Порядку надання послуг з догляду і підтримки людей, які живуть ВІЛ» .

за результатами аналізу вивчених уроків та основних факторів, які вплинули на рішення про перенесення Конференції донорів, погодитися з пропозиціями щодо стратегії її підготовки у 2025 році та доручити основним реципієнтам програми Глобального фонду забезпечити спільну координацію підготовки та проведення Конференції донорів у 2025 році.

5. За результатами розгляду інформації голови Комісії з нагляду Національної ради [КУРПШТИ В. І.](#) про результати наглядової діяльності Національної ради у 2024 році, першому кварталі 2025 року та план нагляду на 2025 рік вирішили:

погодити рекомендації Комісії з нагляду за результатами нагляду щодо переходу громадських та благодійних організацій, що надають профілактичні послуги уразливим групам населення на замовлення ЦГЗ в рамках програми Глобального фонду на звітність в Інформаційно-аналітичній системі «Менеджмент послуг в сфері протидії соціально небезпечним захворюванням», що [додаються](#);

затвердити План нагляду Національної ради 2025 рік, що [додається](#);

затвердити Алгоритм формування та ведення матриці ризиків програм Глобального фонду для боротьби із СНІДом, туберкульозом та малярією як додаток до Порядку наглядової діяльності Національної ради, що [додається](#);

затвердити Алгоритм організації та проведення нагляду програм Глобального фонду для боротьби із СНІДом, туберкульозом та малярією у дистанційному форматі, що [додається](#).

6. За результатами заслуховування інформації менеджера програм для України СНІД Фонду Елтона Джона ДЕНИСЕНКА Д. та технічного директора департаменту з питань охорони здоров'я, відділу основних пандемій Французької агенції з міжнародного технічного співробітництва Expertise France/L'Initiative [ФЛЕЙТЕЛОТА Е.](#) про проекти/програми, які фінансуються СНІД Фондом Елтона Джона та Французькою агенцією з міжнародного технічного співробітництва Expertise France/ L'Initiative, а також представлення головною фахівчицею відділу управління та протидії вірусним гепатитам та опіоїдної залежності ЦГЗ [ГРИЦЕНКО В.](#) трирічного

проєкту «Від спроможності до змін: посилення відповіді України на вживання психоактивних речовин», що реалізується за підтримки Expertise France/L'Initiative, вирішили:

взяти до відома та врахування інформацію про результати впровадження у 2024 році та плани фінансування у 2025 році проєктів/програм, які фінансуються СНІД Фондом Елтона Джона та Французькою агенцією з міжнародного технічного співробітництва Expertise France/L'Initiative, у т.ч. трирічного проєкту “Від спроможності до змін: посилення відповіді України на вживання психоактивних речовин”, що реалізується ЦГЗ за підтримки Expertise France/L'Initiative (далі – Проєкт);

рекомендувати ЦГЗ забезпечити координацію реалізації заходів Проєкту із залученням організацій громадянського суспільства, спільнот людей, які живуть з наркозалежністю та жінок, які живуть з наркозалежністю.

7. За результатами заслуховування та обговорення презентації заступниці Генерального директора ЦГЗ, членкині Національної ради [ГВОЗДЕЦЬКОЇ О. М.](#) щодо методології і виконавців проведення зовнішньої оцінки національних програм у сфері протидії ТБ та ВІЛ-інфекції/СНІДу вирішили:

погодити запропоновану методологію проведення зовнішньої оцінки національних програм у сфері протидії туберкульозу та ВІЛ-інфекції/СНІДу;

доручити ЦГЗ забезпечити загальну координацію проведення оцінки національних програм у сфері протидії туберкульозу та ВІЛ-інфекції/СНІДу згідно з запропонованим графіком, представлення і погодження технічного завдання для проведення оцінки на засіданні Комітету з програмних питань з подальшим його поширенням серед членів Національної ради, та представити на засіданні Національної ради звіт про результати проведеної оцінки

IV квартал 2025 року.

8. Взяти до відома інформацією голови Представництва Об'єднаної програми Організації Об'єднаних Націй з ВІЛ/СНІД (ЮНЕЙДС) в Україні, членкині Національної ради Габрієли ІОНАШКУ з анонсом про початок консультацій щодо розробки нової глобальної стратегії з подолання ВІЛ до 2030 року та поширену в роздаткових матеріалах [аналітичну довідку](#) щодо стану забезпеченості лікарськими засобами та медичними виробами станом на 01 лютого 2025 року.

**Заступник Міністра охорони здоров'я –
головний державний санітарний лікар України,
голова Секретаріату Національної ради
з питань протидії туберкульозу та ВІЛ-інфекції/СНІДу**

Ігор КУЗІН